

**Skolverkets föreskrifter
om ämnesplan för ämnet jämställdhet och jämlikhet i
gymnasieskolan och inom kommunal vuxenutbildning
på gymnasial nivå;**

SKOLFS

ÅÅÅÅ:NN

Utkom från trycket
den

beslutade den dd mm åå.

Skolverket föreskriver följande med stöd av 1 kap. 4 § gymnasieförordningen (2010:2039) och 2 kap. 13 § förordningen (2011:1108) om vuxenutbildning.

1 § Ämnesplanen för ämnet jämställdhet och jämlikhet finns i bilagan till dessa föreskrifter.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2026.

På Skolverkets vägnar

GENERALDIREKTÖREN

Föredragande

Jämställdhet och jämlikhet

Människor har i alla tider och kulturer haft olika levnadsvillkor och därmed olika möjlighet till makt och inflytande i samhället och över sina liv. Ämnet jämställdhet och jämlikhet behandlar hur ojämställdhet och annan ojämlikhet kan ta sig uttryck samt hur jämställdhet och jämlikhet kan främjas och vilka hinder som finns för detta.

Ämnets syfte

Undervisningen i ämnet jämställdhet och jämlikhet ska syfta till att ge kunskaper om hur kön och andra maktförhållanden kan påverka fördelningen av makt och resurser samt människors livsval och handlingsutrymme. I det ingår hur olika maktordningar kan påverka varandra. Undervisningen ska även belysa hur normer om kön och sexualitet har förändrats över tid och i olika sammanhang. Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse av egna och andras levnadsvillkor.

Alla människors lika värde och rätt att påverka samhället och sitt liv är en central del i en demokrati och undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse av detta. Undervisningen ska därför ge kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller jämställdhet och jämlikhet samt hur olika aktörer och rörelser har påverkat dessa. I undervisningen ska eleverna dessutom få resonera om vilka normer och strukturer som kan bidra till jämställdhet och jämlikhet och vilka som kan bidra till att upprätthålla ojämlikhet eller försvara för människor att leva det liv de vill leva.

Undervisningen ska bidra till att eleverna utvecklar förmåga att analysera och diskutera frågor om jämställdhet och jämlikhet samt att söka, tolka, värdera och använda information. Den ska också bidra till att eleverna utvecklar förmåga att använda olika vetenskapliga begrepp och teorier som har utvecklats för att analysera och förklara jämlikhet och ojämlikhet. På så vis ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar ett vetenskapligt och kritiskt förhållningssätt till frågor om jämställdhet och jämlikhet.

Undervisningen i ämnet jämställdhet och jämlikhet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Kunskaper om hur ojämställdhet och annan ojämlikhet kan ta sig uttryck samt orsaker till och konsekvenser av ojämlika förhållanden.
- Kunskaper om hur jämställdhet och jämlikhet kan främjas.
- Förmåga att analysera och diskutera frågor om jämställdhet och jämlikhet med hjälp av begrepp och teorier inom området.

Nivåer i ämnet jämställdhet och jämlikhet

Nivå 1a1, 50 poäng. Betyg i jämställdhet och jämlikhet som omfattar nivå 1a1 kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg som omfattar nivå 1b.

Nivå 1a2, 50 poäng, som bygger på nivå 1a1. Betyg i jämställdhet och jämlikhet som omfattar nivå 1a2 kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg som omfattar nivå 1b.

Nivå 1b, 100 poäng. Betyg i jämställdhet och jämlikhet som omfattar nivå 1b kan inte ingå i elevens examen tillsammans med betyg som omfattar nivå 1a1 eller 1a2.

SKOLFS
ÅÅÅÅ:NN

Nivå 1a1, 50 poäng

Nivåkod: JAMT1A10X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet jämställdhet och jämlikhet på nivå 1a1 ska behandla följande centrala innehåll:

Studier, arbetsliv och privatliv

- Orsaker till och konsekvenser av skillnader i studieresultat och utbildningsval. Faktorer som främjar jämställdhet och jämlikhet i studier och arbetsliv.
- Våld i nära relationer, hatbrott, hedersrelaterat våld och förtryck samt teorier om hur våld normaliseras. Samhällets insatser för att förebygga och bekämpa våld och förtryck.
- Analys av ojämlika förhållanden i elevnära sammanhang, till exempel i medier, på en arbetsplats eller utifrån aktuella händelser och trender.

Inflytande och lagstiftning

- Hur olika aktörer och rörelser har påverkat jämställdheten och jämlikheten i samhället, både nationellt och internationellt. Olika former av motstånd mot jämställdhet och jämlikhet.

Begrepp och teorier

- Centrala begrepp inom området, däribland jämlikhet, jämställdhet, kön, genus, sexualitet, klass, etnicitet och funktionsnedsättning.
- Introduktion till olika maktordningar.
- Hur olika kulturella föreställningar har påverkat och påverkats av naturvetenskaplig forskning, till exempel föreställningar om kön och sexualitet.
- För innehållet relevanta sätt att söka, tolka, kritiskt granska, värdera och använda information från olika källor.

Nivå 1a2, 50 poäng

Nivåkod: JAMT1A20X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet jämställdhet och jämlikhet på nivå 1a2 ska behandla följande centrala innehåll:

Studier, arbetsliv och privatliv

- Orsaker till och konsekvenser av könssegregation inom och mellan olika yrken.
- Ekonomisk ojämlikhet, till exempel strukturella löneskillnader. Fördelning av hem- och omsorgsarbete.

- Samband mellan kön, klass, sexualitet, etnicitet, funktionsnedsättning och hälsa.
- Analys av ojämlika förhållanden i elevnära sammanhang, till exempel i medier, på en arbetsplats eller utifrån aktuella händelser och trender.

Inflytande och lagstiftning

- Lagar och andra bestämmelser som gäller jämställdhet och jämlikhet, däribland diskrimineringslagen och sexualbrottslagstiftning. Kritisk granskning av jämställdhetspolitik.
- Hur makt kan uttryckas och hanteras på individ-, grupp- och samhällsnivå.

Begrepp och teorier

- Olika maktordningar, däribland kön, och hur de kan påverka varandra.
- Hur normer om femininitet, maskulinitet och sexualitet kan skapas, upprätthållas, uttryckas och ifrågasättas på individ-, grupp- och samhällsnivå.
- För innehållet relevanta sätt att söka, tolka, kritiskt granska, värdera och använda information från olika källor.

Nivå 1b, 100 poäng

Nivåkod: JAMT1B00X

Centralt innehåll

Undervisningen i ämnet jämställdhet och jämlikhet på nivå 1b ska behandla följande centrala innehåll:

Studier, arbetsliv och privatliv

- Orsaker till och konsekvenser av skillnader i studieresultat och utbildningsval. Faktorer som främjar jämställdhet och jämlikhet i studier och arbetsliv.
- Ekonomisk ojämlikhet, till exempel strukturella löneskillnader. Fördelning av hem- och omsorgsarbete.
- Samband mellan kön, klass, sexualitet, etnicitet, funktionsnedsättning och hälsa.
- Våld i nära relationer, hatbrott, hedersrelaterat våld och förtryck samt teorier om hur våld normaliseras. Samhällets insatser för att förebygga och bekämpa våld och förtryck.
- Analys av ojämlika förhållanden i elevnära sammanhang, till exempel i medier, på en arbetsplats eller utifrån aktuella händelser och trender.

Inflytande och lagstiftning

- Hur olika aktörer och rörelser har påverkat jämställdheten och jämlikheten i samhället, både nationellt och internationellt. Olika former av motstånd mot jämställdhet och jämlikhet.
- Lagar och andra bestämmelser som gäller jämställdhet och jämlikhet, däribland diskrimineringslagen och sexualbrottslagstiftning. Kritisk granskning av jämställdhetspolitik.
- Hur makt kan uttryckas och hanteras på individ-, grupp- och samhällsnivå.

- Centrala begrepp inom området, däribland jämlikhet, jämställdhet, kön, genus, sexualitet, klass, etnicitet och funktionsnedsättning.
- Olika maktordningar, däribland kön, och hur de kan påverka varandra.
- Hur normer om femininitet, maskulinitet och sexualitet kan skapas, upprätthållas, uttryckas och ifrågasättas på individ-, grupp- och samhällsnivå.
- Hur olika kulturella föreställningar har påverkat och påverkats av naturvetenskaplig forskning, till exempel föreställningar om kön och sexualitet.
- För innehållet relevanta sätt att söka, tolka, kritiskt granska, värdera och använda information från olika källor.

Betygskriterier

Av 18 kap. 23 § andra stycket och 20 kap. 37 § andra stycket skollagen (2010:800) följer att läraren vid betygssättningen i ett ämne ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper på den aktuella nivån i ämnet i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet som helhet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg.

Betyget E

Eleven beskriver **översiktligt** hur ojämställdhet och annan ojämlikhet kan ta sig uttryck och för **enkla** resonemang om orsaker till och konsekvenser av ojämlika förhållanden.

Eleven för **enkla** resonemang om hur jämställdhet och jämlikhet kan främjas.

Eleven analyserar och diskuterar frågor om jämställdhet och jämlikhet och använder på ett **i huvudsak fungerande** sätt begrepp och teorier inom området. Eleven värderar sina källors trovärdighet och användbarhet.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven beskriver **utförligt** hur ojämställdhet och annan ojämlikhet kan ta sig uttryck och för **utvecklade** resonemang om orsaker till och konsekvenser av ojämlika förhållanden.

Eleven för **utvecklade** resonemang om hur jämställdhet och jämlikhet kan främjas.

Eleven analyserar och diskuterar frågor om jämställdhet och jämlikhet och använder på ett **fungerande** sätt begrepp och teorier inom området. Eleven värderar sina källors trovärdighet och användbarhet.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven beskriver **utförligt och nyanserat** hur ojämställdhet och annan ojämlikhet kan ta sig uttryck och för **välutvecklade** resonemang om orsaker till och konsekvenser av ojämlika förhållanden.

Eleven för **välutvecklade** resonemang om hur jämställdhet och jämlikhet kan främjas.

Eleven analyserar och diskuterar frågor om jämställdhet och jämlikhet och använder på ett **väl fungerande** sätt begrepp och teorier inom området. Eleven värderar sina källors trovärdighet och användbarhet.

REMISS